gece kitaplığı

insaat

ISBN: 978-625-7319-13-3

New Developments in Education and Social Sciences

Yazarlar

Chapter 1: Ahmet Selçuk Bayburtlu,
Chapter 2: Ali İhsan Çelen,
Chapter 3: Selin Karaca,
Chapter 4: Doruk Görkem Özkan, Duygu Akyol,
Chapter 5: Ayşe Berna Sarı Arasıl, Nur Efşan Akıncı,
Chapter 6: Cansu Şahin Kölemen,
Chapter 7: Begüm Aytemur,
Chapter 8: Yakup Poyraz, Ayşe Toydemir,
Chapter 9: Yakup Poyraz, Emine Kuşcu,
Chapter 10: Berna Hepbilgin,
Chapter 11: Cengiz Kahraman, Gökhan Çaylı,
Chapter 12: Fatih Yaman,
Chapter 13: Mehmet Kaplan,
Chapter 14: Murat Karataş,
Chapter 15: Aysun Dağtaş, Senem Zaimoğlu, Semiha Gürsoy,
Chapter 16: Enver Emre Öcal,
Chapter 17: Nergis Ramo Akgün,
Chapter 18: Terane Burnak,
Chapter 19: Serap Sarıbaş,
Chapter 20: Ebru Subaşı,
Chapter 21: İrfan Yaşar,
Chapter 22: Mehmet Müftüoğlu,
Chapter 23: Melek Akdoğan Gedik,
Chapter 24: Merve Geçikli,
Chapter 25: Mesut Ataseverı, Esra Çimen,
Chapter 26: Mesut Kınacı,
Chapter 27: Nurhan Toğuç,
Chapter 28: Süha Çelikkaya, Muhammet Atila,
Chapter 29: Şüheda Şahin, Seçil Şatır,
Chapter 30: Tuba Aydın Güngör,
Chapter 31: Volkan Dayan,
Chapter 32: Yunus Bayram,
Chapter 33: Begüm Aytemur,
Chapter 34: Hilal Serter, Celaleddin Serinkan

Editör
Doç. Dr. Mehmet Dalkılıç

New Developments in Education and Social Sciences

Editör
Doç. Dr. Mehmet Dalkılıç

İmtiyaz Sahibi / Publisher • Yaşar Hız
Genel Yayın Yönetmeni / Editor in Chief • Eda Altunel
Kapak & İç Tasarım / Cover & Interior Design • Gece Kitaplığı

Birinci Basım / First Edition • © ARALIK 2020
Yayıncı Sertifika No: 15476

ISBN • 978-625-7319-13-3
© Copyright

Bu kitabın yayın hakkı Gece Kitaplığı'na aittir.
Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz, izin
almadan hiç bir yolla çoğaltılamaz.

The rights to publish this book belong to Gece Kitaplığı.
Citation can not be shown without the source, reproduced in any way
without permission.

Gece Kitaplığı / Gece Publishing
Türkiye Adres / Turkey Address: Kızılay Mah. Fevzi Çakmak 1 Sokak
Ümit Apt. No: 22/A Çankaya / Ankara / TR
Telefon / Phone: +90 312 384 80 40
web: www.gecekitapligi.com
e-mail: geceakademi@gmail.com

Baskı & Cilt / Printing & Volume
Sertifika / Certificate No: 47083

New Developments in Education and Social Sciences

Editör
Doç. Dr. Mehmet Dalkılıç

Yazarlar
Chapter 1: Ahmet Selçuk Bayburtlu,
Chapter 2: Ali İhsan Çelen,
Chapter 3: Selin Karaca,
Chapter 4: Doruk Görkem Özkan, Duygu Akyol,
Chapter 5: Ayşe Berna Sarı Arasıl, Nur Efşan Akıncı,
Chapter 6: Cansu Şahin Kölemen,
Chapter 7: Begüm Aytemur,
Chapter 8: Yakup Poyraz, Ayşe Toydemir,
Chapter 9: Yakup Poyraz, Emine Kuşcu,
Chapter 10: Berna Hepbilgin,
Chapter 11: Cengiz Kahraman, Gökhan Çaylı,
Chapter 12: Fatih Yaman,
Chapter 13: Mehmet Kaplan,
Chapter 14: Murat Karataş,
Chapter 15: Aysun Dağtaş, Senem Zaimoğlu, Semiha Gürsoy,
Chapter 16: Enver Emre Öcal,
Chapter 17: Nergis Ramo Akgün,
Chapter 18: Terane Burnak,
Chapter 19: Serap Sarıbaş,
Chapter 20: Ebru Subaşı,
Chapter 21: İrfan Yaşar,
Chapter 22: Mehmet Müftüoğlu,
Chapter 23: Melek Akdoğan Gedik,
Chapter 24: Merve Geçikli,
Chapter 25: Mesut Atasever, Esra Çimen,
Chapter 26: Mesut Kınacı,
Chapter 27: Nurhan Toğuç,
Chapter 28: Süha Çelikkaya, Muhammet Atila,
Chapter 29: Şüheda Şahin, Seçil Şatır,
Chapter 30: Tuba Aydın Güngör,
Chapter 31: Volkan Dayan,
Chapter 32: Yunus Bayram,
Chapter 33: Begüm Aytemur,
Chapter 34: Hilal Serter, Celaleddin Serinkan

www.insackongre.com
insackongre@gmail.com

Editörün Notu

Bu kitapta yer alan bölümlerde kullanılan kaynakların, görüşlerin, bulguların, sonuçların, tablo, şekil, resim ve her türlü içeriğin sorumluluğu yazar veya yazarlarına ait olup ulusal ve uluslararası telif haklarına konu olabilecek mali ve hukuki sorumluluğu yazarlara aittir.

Contents

Yazarlar 3
Editörün Notu 4
Contents 5
Chapter 1 21
Erzurum Yöresi Âşıklarının Etnomüzikolojik Açıdan Önemi (Ahmet Selçuk Bayburtlu) 21
1. Giriş 23
1.1.Kültür Kültürel Kimlik ve Yöresel Halk Ezgileri 24
2. Yöntem 25
Araştırma Modeli 25
Araştırmanın Amacı 26
3. Etnomüzikoloji 26
4. Erzurum Yöresi Halk Ezgileri 27
4.1. Yörenin Müzikal Özellikleri 28
4.2. Erzurum Yöresi Âşıkları 29
5. Sonuç 32
Kaynakça 32
Chapter 2 35
Endüstri 4.0/Toplum 5.0 ve Değişen Şartlarda Toplu Pazarlığı Yeniden Düşünmek (Ali İhsan Çelen) 35
Giriş 37
1.Temel Özellikleri İle Endüstri 4.0/Toplum 5.0 37
2.Endüstri 4.0/Toplum 5.0'da Çalışma İlişkileri 42
3.Endüstri 4.0/Toplum 5.0'da Bir Denge Mekanizması Olarak Toplu Pazarlık 50
3.1.Ana Hatlarıyla Toplu Pazarlık Süreci 51
3.2.Toplu İlişkilerde Eğilimler 55
3.2.2.Toplu İlişkilerde Farklılaşan Kapsam 56
3.2.3.Toplu İlişkilerde Ilımlaşma 58
3.2.4.Toplu İlişkilerden Bireysel İlişkilere 59

3.3. Endüstri 4.0/Toplum 5.0'da Toplu Pazarlığın Artan Önemi ve Etkinliğini Arttırma Stratejileri 60
Sonuç.....65
Kaynakça.....67
Chapter 3.....71
Whistleblowing Eyleminin Ahlaki Yaklaşımlar Çerçevesinde Ele Alınması (Selin Karaca) 71
1. Giriş 73
2. Whistleblowing Kavramı.....73
3. Whistleblowing Eyleminin Ahlaki Yaklaşımlar Çerçevesinde Ele Alınması.....74
3.1. Whistleblowing Eyleminin Kant'ın Yaklaşımına Göre Ele Alınması.....74
3.2. Whistleblowing Eyleminin Faydacılık Yaklaşımına Göre Ele Alınması 77
3.3. Whistleblowing Eyleminin Erdem Ahlakına Göre Ele Alınması 78
3.4. Whistleblowing Eyleminin Göreli Ahlak Yaklaşımına Göre Ele Alınması 80
4. Sonuç.....81
5. Referanslar.....81
Chapter 4.....85
Kentsel Kıyı Alanlarının Dönüşümü ve Kent Kimliği: Trabzon Kenti Örneği (Doruk Görkem Özkan, Duygu Akyol) 85
1. Giriş 87
2. Kıyının Kente ve Kullanıcılarına Sunduğu İşlevler Açısından Önemi.....88
3. Kentsel Kıyı Alanlarında Dönüşüm.....90
4. Trabzon Kıyı Dolgu Alanı ve Kentle İlişkisi.....91
5. Kıyı ve Kent Kimliği 92
6. Referanslar.....94
Chapter 5.....97
Kaygı ve Bilişsel Risk Faktörleri (Ayşe Berna Sarı Arasıl, Nur Efşan Akıncı).97
1. Giriş 99
2. Kaygı ve Bilişsel Risk Faktörlerine İlişkin Modeller ve Teoriler..... 100
3. Sonuç..... 103
4. Referanslar..... 103
Chapter 6..... 107

Eğitim Teknolojilerinin Öğrenme Öğretmen Sürecine Entegrasyonu (Cansu Şahin Kölemen).....107

1. Giriş 109

1.1. Teknoloji Kabul Modeli Nedir? 109

1.2. Teknoloji Kabul Modeli 1 110

1.3. Teknoloji Kabul Modeli 2 111

1.4.Birleştirilmiş Teknoloji Kabul ve Kullanım Modeli (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT)) 112

2. Yeniliğin Yayılımı 114

3. Teknoloji Entegrasyon Sürecinde Yaşanılan Zorluklar 117

4. Referanslar 117

Chapter 7 121

Müzik Dersine Yönelik Bir Besteleme Yöntemi (Begüm Aytemur).....121

1. Giriş 123

1.1. Müziksel Yaratma 126

1.2. Eğitim Aracı Olarak Besteleme 129

1.3. Şarkı Besteleme Yöntemi 131

2. Şarkı Besteleme Etkinliği 132

2.1. İhtiyaçların Belirlenmesi 132

2.2. Şarkının Amaçlarının Belirlenmesi 132

2.3. Şarkının İçeriğinin Belirlenmesi 133

2.4. Şarkının İçeriğinin Düzenlenmesi 134

2.5. Şarkının Denenme ve Değerlendirme Süreci 136

3. Sonuç ve Tartışma 136

4. Kaynakça 138

Chapter 8 143

Kahramanmaraşlı Hanifi Yılmaz'ın Şiirlerinde Divan Şiirine Ait Unsurlar (Yakup Poyraz, Ayşe Toydemir) 143

Giriş 145

1. Şekil Bakımından 145

2. İçerik Olarak 153

2.1. Aşk Kahramanları 153

2.2. Elif 154

2.3. Ayna 156
2.4. Servi Ağacı 156
2.5. Ney 157
2.6. Gül ile Bülbül 159
2.7. Kervan 160
2.8. Diğer Unsurlar 162
2.9. Nazım Türleri 162
3. Sonuç 165
4. Kaynakça 165
Chapter 9 167
Hâmî-i Mar'aşî'ye Ait "Olmayan Bilmez Beni" Redifli Murabba'ın Şerhi ve Değerlendirilmesi (Yakup Poyraz, Emine Kuşcu) 167
1. Giriş 169
2. Hâmî-i Mar'aşî'nin "Olmayan Bilmez Beni" Redifli Murabba'ı 170
3. Hâmî-i Mar'aşî ve Niyâzî-i Mısrî Benzerliği 175
4. Sonuç 176
5. Kaynakça 176
Chapter 10 179
Kazdağı Ormanlarındaki Saf Topluluklar Halindeki Asli Ağaç Türlerine Yönelik Ekocoğrafik Bir Değerlendirme (Berna Hepbilgin) 179
1. Giriş 181
1.1. Sahanın Genel İklim ve Topografik Özellikleri 182
1.2. Saf Topluluklar Halindeki Egemen Ağaç Türlerine Yönelik Ekocoğrafik Özellikler 185
2. Referanslar 190
Chapter 11 193
Türkiye'nin Turizm Fonksiyonu Bulunan Kıyı Bölgelerinde Sürdürülebilir Tarımın Planlanması (Cengiz Kahraman, Gökhan Çaylı) 193
1. Giriş 195
2. Türkiye'nin Güneybatı Kıyılarında Tarım Hayatı 197
3. Turizm Bölgelerinde Yüksek Verimli Tarım Alanlarının Tespiti 199
3.1 İklim 199
3.2 Sulama İmkanları ve Su Kaynaklarına Yakınlık 201
3.3 Toprak Verimlilik Sınıfları 201

3.4 Eğim ve Drenaj Özellikleri 202
3.5 Erozyon Şartları 203
3.6 Toprak Türü 204
4. Bütünleşik Tarım-Turizm Alan Planlaması (BTTAP) 204
Chapter 12 209
İnsan Kaynağı Yönetimi Bağlamında İş Sürekliliği Yönetiminde İletişimin Rolü (Lugen Ceren Gunes, Ender Durualp) 209
1. Giriş 211
2. İş Sürekliliği Yönetimi 212
3. Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi 215
4. İş Sürekliliği Yönetiminde Stratejik İnsan Kaynakları Yönetiminin Yeri 216
5. İş Sürekliliği Yönetiminde İletişimin Önemi 219
6. Stratejik İnsan Kaynakları Yönetiminde İletişimin Rolü 222
7. Yorum Ve Öneriler 224
8. Referanslar 225
Chapter 13 227
Toplumsal Olaylara Müdahalede Kolluğun İletişimsel İşlevi Olarak Söylem (Mehmet Kaplan) 227
1.Giriş 229
2. Topluluk ve Psikolojisi 230
3. Toplumsal Olaylarda Kolluğun İletişimsel İşlevi 235
4. Farklı Kuramsal Yaklaşımlar Doğrultusunda Retoriğin (Söylemin) Kullanılması 239
5. Sonuç 241
6. Kaynaklar 243
Chapter 14 245
27 Mayıs 1960 Sonrası Askerî Vesayeti Meşrulaştırma Örneği Olarak Hürriyet ve Anayasa Bayramı (1963-1980) (Murat Karataş) 245
1. Giriş 247
2. 27 Mayıs 1960 Askerî Darbesi 248
3. 27 Mayıs 1960'tan 12 Eylül 1980'e Kadar Türk Siyasal Hayatı 250
4. 27 Mayıs Gününün Bayram Olarak Kabul Edilmesi 253
5. Hürriyet ve Anayasa Bayramı Kutlamaları (1963-1980) 259
6. 27 Mayıs Gününün Bayram Olmaktan Çıkarılması 263

7. Sonuç 264
Kaynaklar 265
Chapter 15 271
Native and Non-Native Teachers' Ethical Conceptions on Assessment Practices in EFL Contexts (Aysun Dağtaş, Senem Zaimoğlu, Semiha Gürsoy) 271
1. Introduction 273
2. Theoretical Background 274
2.1. The role of ethics in language testing 274
2.2. Teachers' Conceptions of Ethical Dilemmas in Testing 275
3. Method 276
3.1. Participants 276
3.2. Instrument 276
3.3. Procedure 277
3.4. Data Analysis 277
4. Results 278
4.1. Power of tests 278
4.2. Professionalism 280
4.3. Professionalism 282
4.4. Validity 284
4.5. Fairness 286
4.6. Analysis across content categories 287
4.7. The correlation coefficients between teachers' ethical conceptions and thoughts of what they would do 288
5. Findings and Discussion 289
6. Conclusion 290
7. References 291
Chapter 16 295
Türkiye'de Sosyalist Hareketin İlk Parlamento Deneyimi ve Fraksiyonlaşmalar (Enver Emre Öcal) 295
Giriş 297
1. Türkiye İşçi Partisi'nin Kuruluşu ve Gelişimi 298
1.1. Aybar Öncesi Dönem 298
1.2. Mehmet Ali Aybar'ın Genel Başkanlığı Dönemi 299

2. Türkiye İşçi Partisi'nin Parlamento Dönemi 302
3. Parti İçi Muhalefet ve Bölünmeler 309
3.1. Parti İçi Muhalefetin Doğuşu ve İlk Ayrılıklar 309
3.2. Sadun Aren-Behice Boran ve Mehmet Ali Aybar Çekişmesi 311
3.3. Sosyalist Devrim-Milli Demokratik Devrim Çatışması 316
Sonuç 319
Kaynakça 321
Chapter 17 325
Verbal Communication Development in Children with Intellectual Disability (Nergis Ramo Akgün) 325
Introduction 327
Biological basis of speech 328
Speech development 329
Prelingual phase 330
Lingual phase 332
Speech in early childhood 334
Speech in preschool period 336
Speech in the school period 338
Gnosogenic Pathology of the Verbal Communication 339
Etiology of gnosogenic pathology of verbal communication 340
Logopathy of gnosogenic pathology in verbal communication 340
Conclusion 341
References 342
Chapter 18 349
Development of Children's Interest in Architecture through Drawing, Playing and Baking (Terane Burnak) 349
Introduction 351
1. Theoretical Principles Of The Development Of Children's İnterest İn Architecture 353
2. Development Of Chıldren's Cognitive Interest In Architecture 354
2.1. Content, Forms And Methods Of Development Of Children's Cognitive Interest In Architecture 354
3. Research Into Development Of Children's Cognitive Interest In Architecture 359
Conclusion 360

References 362

Chapter 19 363

Magical Realism as a Postcolonial Narrative Strategy in Ngugi Wa Thiong'o's *Wizard of the Crow* and Toni Morrison's *Beloved* (Serap Sarıbaş) 363

1. Introduction 365

2. Magical Realısm in Relatıon to Postcoloniality 369

2.1. What is Magical Realism? 369

2.2. Magical Realism and Post-Coloniality 373

2.3. Magical Realism in the Contemporary Novels in relation to Postcolonialism 376

3. Wizard of the Crow: A Postcolonial Novel Oscillating between Real and Magic 377

3.1. The adaptation of Gikuyu Culture via Magical Realism in WOC 379

3.2. The White-ache and the Black Resistance of the Characters 386

4. Speaking the Unspoken: The History of Slavery in *Beloved* 389

4.1. Magical Realism as a Postcolonial Narrative Technique in *Beloved* 389

5. Conclusion 393

6. References 394

Chapter 20 397

Sivas Yöresine Ait Zili, Cicim Teknikli Heybe ve Torba Dokuma Örnekleri (Ebru Subaşı) 397

Özet 399

Abstract 400

1. Giriş 400

2. Makale Kapsamına Alınan Heybe ve Torba Dokumalarının Teknik Özellikleri 403

3. Sivas İline Ait Heybe ve Torba Dokuma Örnekleri 404

4. Değerlendirme ve Sonuç 408

Kaynakça 410

Chapter 21 411

Dünyada Yeni Turistik Eğilimler (İrfan Yaşar) 411

1. Giriş 413

2. Yöntem 415

3. Dünyada Turizm Ekonomisinin Genel Durumu 415

4. Turizme Yön Veren Küresel Trendler/Eğilimler 416

4.1. Küreselleşme ve Uzun Vadeli Ekonomik Eğilimler 418

4.2. Sosyal Eğilimler 418
4.3. Siyasi Eğilimler 419
4.4. Çevre, Enerji ve Doğal Kaynaklar Eğilimler 420
4.5. Turizmde İşlemleri Kolaylaştıran Dijital Teknolojik Trendler/Eğilimler (Teknolojik Değişiklikler) 421
5. Dünyadaki Diğer Turistik Gelişme Eğilimleri 424
6. Yeni Turistik Eğilimlerin Niteliği 426
7. Geleceğe Dönük Bazı Yeni Turistik Eğilimler 428
7.1. Gastronomik Turizm 429
7.2. Dil Turizmi 429
7.3. Bütünsel (Holistic), Manevi (Spiritual) ve Yoga Turizmi 430
7.4. Gönüllü Turizm 430
7.5. Yaratıcı Turizm 430
7.6. Eğitim Turizmi 431
7.7.Karanlık Turizm 431
7.8.Soya İlişkin Turizm Türleri 432
7.9.Macera Turizmi 433
7.10.Uzay Turizmi 433
7.11. Sanal Turizm 434
8. Sonuç ve Öneriler 434
Kaynakça 436
Chapter 22 443
Almanya'da Camilerde Verilen Din Eğitiminde Karşılaşılan Problemler (Mehmet Müftüoğlu) 443
1. Giriş 445
2. Yöntem 449
3. Almanya'da Camiler 450
4. Almanya'da Camilerde Verilen Din Eğitiminin Önemi 452
5. Camilerde Dini Bilgiler ve Kur'an Eğitimi 454
6. Camilerdeki Ders Konuları ve Metotları 455
7. Camilerde verilen din derslerinde karşılaşılan Problemler 456
a) Kişisel Problemler 456
i. Ailelerden Kaynaklanan Problemler 456

ii. Çocuklardan Kaynaklanan Problemler 457
iii. Din Görevlilerinden Kaynaklanan Problemler 458
b) Cami Binalarından Kaynaklanan Problemler 459
c) Ders Metotlarından Kaynaklanan Problemler 459
d) Politik Problemler 460
8. Sonuç ve Öneriler 460
Chapter 23 467
Türkiye'de Gelir Dağılımı Sorunu (Melek Akdoğan Gedik) 467
1. Giriş 469
2. Gelir Dağılımı Tanımları 470
3. Gelir Dağılımı Eşitsizliğinin Nedenleri 475
3.Devletin Gelir Dağılımına Müdahale Araçları 477
4. Gelir Dağılımı Ölçüm Yöntemleri 479
5.Türkiye de Gelir Dağılımı İncelemesi (Gelir Dağılımı Eşitsizliği Ölçümleri) 481
5.1 Yıllara Göre Türkiye'de Gini Katsayıları 484
5.2.Yıllara Göre Türkiye'de Paylar Yüzdesi Analizi 486
6. Sonuç Ve Öneriler 487
7. Kaynakça 489
Chapter 24 491
Eleştirel Söylem Analizinde Güncel Eğilimler: Profesyonel Söylem, Metindeşlik ve Söylemdeşlik (Merve Geçikli) 491
1. Giriş 493
2. Eleştirel Söylem Analizi 495
2.1. Profesyonel Söylem 497
2.2. Metindeşlik 499
2.3.Söylemdeşlik 502
3. Sonuç 505
4. Referanslar 506
Chapter 25 511
İş Tatmini ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışı İlişkisi (Mesut Atasever, Esra Çimen) 511
Öz 513
Abstract 514

1.Giriş 514
2.Literatür Taraması 515
3.İş Tatmini 516
4. Örgütsel Vatandaşlık Davranışı 517
5. Uygulama 519
5.1.Amaç 519
5.2.Yöntem 519
5.3.Bulgular 520
6.Sonuç Ve Değerlendirme 530
Kaynakça 531
Chapter 26 533
Antikçağda Paphlagonia Bölgesi'nde Üretim ve Ticaret (Mesut Kınacı) 533
1.Giriş 535
Kısaltmalar ve Kaynakça 544
Antik Kaynaklar 544
Modern Eserler 549
Chapter 27 551
COVID-19 and Debt Burden on Emerging Markets; Analysis and Policy Recommendations (Nurhan Toğuç) 551
1.Introduction 553
1.1. Literature Review 554
2.COVID-19 And Emerging Markets 554
2.1.Emerging Markets And Dollar Liquidity 554
2.2.Emerging Market's External Debt 555
3. COVID-19 And IMF's Role 556
4.COVID-19 And Global Growth: 557
5.Conclusions And Policy Recommendations 558
5.1.Policy Reccomentations for EM decision makers; 558
References 559
Chapter 28 561
Yoksulluğun Belirleyicileri Olarak Göç Ve İstihdam: Dinamik Panel Veri Yöntemi İle Türkiye Üzerine Bölgesel Bir İnceleme (Süha Çelikkaya, Muhammet Atila) 561

1. Giriş 563
2. Yoksulluk 564
3. İç Göçler 565
4. Türkiye'de Yoksulluk Ve İç Göç İlişkisi 566
5. Literatürde Yoksulluk İle Göç, İstihdam İlişkisini İnceleyen Çalışmalar 568
6. Çalışmanın Metodolojisi Ve Ekonometrik Analiz 571
Sonuç 574
Kaynakça 575
Chapter 29 581
Mekân Ve Mobilya Tasarımında Biyomimikri Kavramı (Şüheda Şahin, Seçil Şatır) 581
Özet 583
1. Giriş 584
1.1. Yöntem 584
2. Biyomimikri Kavramı 584
2.1. Biyomimikri Kavramı Temelinde İç Mimarlık Örnekleri 586
2.2. Biyomimikri Kavramı Temelinde İç Mimarlık Örneklerinin Matris İçinde Analizleri 591
2.3.Biyomimikri Kavramı Temelinde Uluslararası Örneklerin Yorumları 592
3. Türkiye'de Gözlemlenmiş Biyomimikri Örnekleri 592
3.1. Türkiye'de Gözlemlenmiş Biyomimikri Örneklerin Analizi 594
3.2. Matris İçindeki Biyomimikri Analizlerinin Yorumu 594
4. Bulgular Ve Sonuç 595
5. Kaynaklar 595
Chapter 30 597
Öz-Değerlendirmenin Okul Gelişimine Katkısı (Tuba Aydın Güngör) 597
1. Giriş 599
SEF (Self - Evaluation Form) Kendi Kendini Değerlendirme Formu 602
Okullar SEF' leri nasıl yazıyorlar? 604
8 Ülkenin Okul Geliştirme Çalışmaları 607
2. Referanslar 612
Chapter 31 617
Uzunköprü Ticaret ve Sanayi Odası'na Kayıtlı Genç Girişimcilerin Finansman Durumu ve Banka Kredisi Kullanımı Üzerine Bir Araştırma (Volkan Dayan) 617

1. Giriş 619

2. Literatür Araştırması 619

3. Uzunköprü Ticaret ve Sanayi Odası'na Kayıtlı Genç Girişimcilerin Finansman Durumu ve Banka Kredisi Kullanımı Üzerine Bir Araştırma 620

3.1. Araştırmanın Sonuçları 622

4. Sonuç ve Genel Değerlendirme 628

5. Referanslar 630

Chapter 32 633

Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Yaşlılık Alanında Gerçekleştirmiş Oldukları Sosyal Belediyecilik Faaliyetlerine İlişkin Bir Değerlendirme (Yunus Bayram) 633

Giriş 635

1. Yaşlılık Dönemi ve Özellikleri 636

1.2. Yaşlılık Döneminin Psikolojik ve Sosyal Yönleri 638

2. Sosyal Belediyecilik 639

3. Türkiye'de Belediyelerin Yaşlılara Yönelik Sosyal Belediyecilik Faaliyetleri 641

3.1. Belediyelerin Yaşlılara Yönelik Hizmet Veren Birimleri 641

3.2. Belediyelerde Yaşlılara Yönelik Olarak Verilen Evde Bakım Hizmetleri 642

3.3. Belediyelerin Huzurevi Hizmetleri 644

3.4. Belediyelerin Yaşlılara Yönelik Gerçekleştirdiği Projeler 644

3.4.1. Yaşlılara Hizmet Merkezi 645

3.4.2. Sosyal Bakım Projesi 645

3.4.3. Yaşlı Lokali Projesi 645

3.4.4. Yaşlı Bilgi Erişim Merkezleri 647

3.4.5. Yaşlı Yaşam Merkezleri 647

Sonuç ve Öneriler 648

Chapter 33 653

Algoritmik Kompozisyon Yöntemiyle Oluşturulan Bir Eserin Orijinalini Yansıtma Durumu: Ali Rifat Çağatay Örneği (Begüm Aytemur) 653

1. Giriş 655

1.1. Markov Modeli 656

1.2. Algoritmik Kompozisyon 657

2. Yöntem 659

2.1. Araştırmanın Modeli 659

2.2. Örneklem Eseri..... 659
2.3. Veri Toplama Aracı 659
2.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlenmesi..... 659
3. Bulgular..... 663
3.1. Perdelerin Kullanım Sıklığı Analizi..... 663
3.2. Ses Alanı Analizi 664
3.3. Algoritmik Kompozisyon Örneğinde Seyir Analizi 665
3.4. Perdelerin "Üç Dizilimli Markov Modeli"ne Göre Ezgisel Hareket Analizi 666
3.5. Bestelere Ait Aralıkların Analizi..... 667
3.6. Ritimsel Analiz..... 668
4. Sonuçlar ve Tartışma 670
Kaynakça..... 671
Chapter 34..... 675
Endüstri 4.0 Ve Yenilik Yönetimi (Hilal Serter, Celaleddin Serinkan).....675
1.Giriş 677
2. Endüstri Devrimleri Ve Endüstri 4.0..... 678
3. Endüstri 4.0'ın Bileşenleri 681
3.1. Nesnelerin İnterneti..... 681
3.2. Blok Zinciri ve Dijital Para Birimleri..... 683
3.3. Yapay Zekâ 685
3.4. Eklemeli İmalat-3D Yazıcı..... 686
3.5. Sanal ve Artırılmış Gerçeklikler 686
4. Yenilik Kavramı Ve Yenilik Türleri 687
5. Yenilik Yönetimi..... 689
5.1. Yenilik Süreci..... 689
5.2. Yenilik Kaynakları..... 690
5.3. Yenilik Stratejileri..... 693
5.3.1. Saldırgan Strateji..... 693
5.3.2. Savunmaya Yönelik Strateji..... 694
5.3.3. Taklitçi ve Bağımlı Stratejiler 694
5.3.4. Geleneksel ve Fırsatları İzleme Stratejileri..... 695
5.4. Yenilik ve Rekabet Gücü..... 695
6. Endüstri 4.0 Ve Yenilik Yönetiminin İlişkisi Ve Önemi 696

7. Sonuç..... 699
8. Kaynakça..... 700

CHAPTER 33

New Developments in Education and Social Sciences

Algoritmik Kompozisyon Yöntemiyle Oluşturulan Bir Eserin Orijinalini Yansıtma Durumu: Ali Rifat Çağatay Örneği (Begüm Aytemur)

Algoritmik Kompozisyon Yöntemiyle Oluşturulan Bir Eserin Orijinalini Yansıtma Durumu: Ali Rifat Çağatay Örneği[1]

Begüm Aytemur[1]

[1]*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi,*
E-mail:begumaytemur@comu.edu.tr

1. Giriş

"Müziğin, zekâ ve yaratıcılığın buluştuğu, duygusal etkileşimlerle süslenen ve rastlantısal olarak meydana gelen işlemler bütünü olup olmadığı, üretilen eserlerin yapısının matematiksel olarak belli bir sistemi ne derecede takip ettiği" (Yalçınkaya, 2007) sorularına günümüz teknolojisinin sağladığı imkânlar doğrultusunda çeşitli araştırmalarla yanıtlar aranmaktadır.

Yapay zekânın on yıl öncesinden şu ana kadar geldiği nokta teknolojinin ivmesinin nasıl bir hızla yükseldiğinin kanıtıdır. Oluşturulan yapay zekâ ürünlerine; Markov Model gibi bir durumdan sonra diğer bir durumun gelme olasılığı ve stokastik sürecin tüm işlem basamakları ile duygusal faktörlere ait verilerin de eklendiği düşünülecek olursa, birçok işlem basamağını bir anda yapan bu yapıların; beste yapma, eser hakkında nitel ve nicel yorumlarda bulunma gibi işlemleri kolaylıkla yapabilmesi artık bizi şaşırtmamaktadır.

Bilgisayar teknolojisinin, bilim dünyasına ve dolayısıyla toplumların gelişimine kazandırdığı ivme, şu an için her ne kadar büyük görünse de hızla daha işlevsel teknolojik ürünlerin ve bilgisayar yazılımlarının üretilmesiyle gelişim oranı artmaktadır. Özellikle de pandemi sürecini yaşadığımız bu günlerde, teknolojinin gerekliliği bu açıdan bir kez daha teyit almıştır. Bireylerin izole ve mecburi içe dönük yaşadığı bu günlerde, kendilerini gerçekleştirme ve hayata tutunmaları konusunda müziğin önemi bir kez daha anlaşılmıştır. Bu nedenle çeşitli teknoloji ürünleri ve bilgisayarların, veri ve işlevsellik açısından zengin bir alana sahip olan müzik platformunda git gide gelişmesi de olağandır.

Müzik alanının çeşitli işgörülerine yönelik onlarca program ve site farklı konularda hizmet vermektedir. Bunlar arasında; dinleme, nota yazımı, bestecilik, kayıt, icracılık, ses işleme ve analiz programları ile eğitime yönelik programlar en çok kullanılanlardır. Belirtilen bu programların amatör kullanımı dışında müzik araştırmacıları tarafından profesyonel bir şekilde ele

[1] Bu çalışma "G.T.S.M. Eserlerinin Bilgisayar Destekli İstatistiksel Analizi ve Bir Algoritmik Kompozisyon Örneği" isimli yüksek lisans tezinin bir alt probleminden üretilmiştir.

alındığı çalışmalar da mevcuttur. Özellikle müzikoloji araştırmaları kapsamında yürütülen eser ve besteci analizleri ile müzik alanındaki gelişmeler hız kazanmıştır. Besteci ve eser analizleri özellikle "Mozart ve Haydn tarafından yazılan bütün yaylı dördüller (string quartetler) üzerinde yürütülmüş ve elde edilen sonuçlar bilim çevrelerince tartışılmıştır" (Liu, 2002).

Aynı şekilde Gamelan müziği gibi etnik müzikler üzerine de aynı yöntemlerle çalışmalar yapılmıştır (www.ci.qut.edu.au). Bu analizlerden elde edilen verilerin de kullanıldığı algoritmik kompozisyon örneklerinin bestecilerin kişisel üsluplarını taşıyan nitelikte olduğu görülmüştür. Özellikle algoritmik kompozisyon için veriler oluşturmak ve genel müzik araştırmaları çerçevesinde pek çok analiz yöntemi kullanılmaktadır. Eserleri form, armonik yapı ve yorumlama açılarından ele alan çeşitli çalışmaların yanında, ölçümlerden elde edilen sayısal verilere dayanan ve kişisel kanaatler taşımayan bilgisayar destekli analizler de mevcuttur. Bu analizlerden biri de Markov Modelidir.

1.1. Markov Modeli

Markov Modelinin yaratıcısı Andrei Andreevich Markov, başarılı bir Rus matematikçidir. Markov, seri şeklinde olan maddeler ve olaylar arasındaki bağımlılıkları kaydeden bir teknik geliştirmiştir. Bu teknik, bunu bulan kişinin anısına "Markov Zincirleri" olarak adlandırılmıştır. Markov Zincirleri, bilgisayarlı müzik araştırmalarında başarılı ve uzun bir geçmişe sahiptir. Markov Zincirleri, müziksel olarak stokastik matrisleri kullanan ve yaratan etkili bir mekanizma sağlamaktadır (http://jmusic.ci.qut. edu.au/ jmtutorial/Markov1.htm).

Markov Zincirleri (örnek müzik bağlamında verilirse), doğrudan diğer herhangi bir perdeye giden herhangi verilen bir perdenin olasılığını analiz ederek işler. Bunu bir bestede her zaman meydana gelen belirli bir perdeyi kontrol ederek ve onu stokastik bir matris içinde takip eden notaları ölçerek hesaplar. Eğer bu her perde değeri için yapılırsa, dayalı olduğu besteye benzeyen stokastik bir matris kurulur (http://jmusic.ci.qut. edu.au/jmtutorial/Markov1.htm).

Markov Zincirleri ilk defa meteorolojide günlük hava durumlarının tahmininde kullanılmıştır. Bugün hâlâ günler sonrasının hava tahmininin belirlenmesinde Markov Model kullanılmaktadır (Didkovsky, 1996). Markov Modeli aynı zamanda araba, spor ayakkabı üretimi, müşteri tercihleri belirleme, resim, dil bilimi ve uzay araştırmaları gibi birçok alanda kullanılmaktadır.

Markov Modelini müzikte ilk kullanan 1950 yılında Bell Laboratuarlarında yaptığı çalışmalarla Harry F. Olson olmuştur. Olson, analiz için Amerikalı kompozitör Stephen Foster'ın 11 şarkısını incelemiştir

(Didkovsky, 1996). Hiller ve Isaacson "Illiac Suite"i bestelemek üzere Markov zincirleri oluşturmak amacıyla bir bilgisayar programı geliştirmişlerdir. 1963 yılında Lejaren Hiller ve Robert Baker besteledikleri "Computer Cantata" isimli eserlerini oluşturmak için Markov Modelini kullanmışlardır. Daha sonraları Hiller ve Baker "MUSICOMP" (Music Simulator Interpreter for Compositional Procedures) ismini verdikleri daha kapsamlı bir bilgisayar programı geliştirmişlerdir (Didkovsky, 1996).

1.2. Algoritmik Kompozisyon

Algoritmik kompozisyon müzik dünyasında son zamanlarda adından çok sık bahsedilen yeni bir alandır. Besteciliğin çehresini radikal bir değişime sürükleyen algoritmik kompozisyonun bu yükselişinde en büyük pay hiç şüphesiz en başta bilgisayar dünyasında yaşanan hızlı gelişmeye aittir. Özellikle Markov Modeli kullanılarak yapılan algoritmik kompozisyon eserlerinde son yıllarda büyük artış görülmektedir. Algoritmik kompozisyon, tamamen rastlantısal olarak besteler üretme yöntemidir. Algoritmik kompozisyonda rastlantısallık içeren sürece "Stokastik Süreç" denilmektedir. Stokastik süreçte önem taşıyan unsurlardan biri Markov zincirleridir. Rastlantısallık, Markov zincirleri yoluyla sistemleşerek istatistiksel veriye dönüşmektedir.

Algoritmik kompozisyon, müzik, istatistik ve matematik arasında yoğun bir işbirliğine dayalıdır. Bu işbirliği, kompozisyonun bilgisayar ortamına taşınmasıyla bilgisayar programcılarının da ilgisini çekmektedir. Algoritma, bir problemi çözmek veya belli bir görevi başarmak için oluşturulmuş belli bir kurallar kümesi veya işlem basamakları dizisidir. Belli aralıktaki sayıları içeren basit bir problemin çözümü için karmaşık işlemlere ihtiyaç yoktur. Ancak bir amaç çerçevesinde, çoklu periyodik sayıların en uygun olanını seçme durumu gibi problemleri çözmek için çeşitli algoritmalar geliştirilmektedir. Ancak algoritmik problemin boyutu büyüyüp, çalışılan veri tabanı işlemci olmadan başa çıkılmaz bir hale geldikçe, bilgisayar ve program desteği olmadan çözmek de imkânsız hale gelmektedir. Müzikte sayısal (dijital) bir sıralayıcıda (synthesizer) notaların dizilmesi, verilen bir nota setinde kaç farklı permütasyonun olduğunun bulunması gibi alanlarda algoritmalar çok iyi sonuçlar vermektedir.

Kayalı (2016), bir algoritmada bulunması gereken temel özellikleri; "giriş/çıkış bilgisi, sonluluk, kesinlik, etkinlik, başarım ve performans" olarak tanımlamıştır (https://www.damlakayali.net). Algoritma için vazgeçilmez olan bu beş esas özelliğin yanı sıra, "yalınlık, izlenebilirlik ve tutumluluk" gibi algoritmayı daha iyi bir hale getiren daha başka kıstaslar da mevcuttur (http://www.algoritmaveprogramlama.com).

Müzikte algoritmik kompozisyonun en eski şekillerinden biri 1026 yılında Guido D'Arezzo tarafından kullanılmıştır. Guido, şarkıcılara yönelik

olarak yazmış olduğu Micrologus adlı kitapta şarkının sözlerine bağlı olarak melodiyi meydana getiren notaları üreten bir besteleme metodu kullanmıştır (Can, 2003).

Günümüzde ise, "Algoritmik kompozisyon konusunda akla gelen ilk isim Iannis Xenakis olup, kendisi matematik olasılık hesapları yardımıyla kaotik ses kaynakları yaratarak ve bunları yönlendirecek parametreler formülize ederek elektronik müzikte çığır açmıştır" (Bökesoy, 2001).

> *"1971'de Meyer ve Xenakis, Markov zincirleriyle müzikal olayların ve durumların daha kolay ve kesin bir şekilde analiz edilebildiğinin farkına vardılar. Xenakis "Formalized Music" isimli kitabında müziğin üç temel bileşeni olan kullanım sıklığı, süre ve yoğunluk kavramlarını tanımladı. Bu üç bileşeni daha sonra Markov zincirleriyle birlikte müzikal analizde kullandı… 1987'de Polansky, Rosenboom ve Burk, müzikal durumların farklı seviyelerini oluşturmak için Markov zincirlerinin aşamalı kullanımını önerdiler (nota anahtarı ya da ritmi tanımlamak için zincirin yüksek seviyesini, ses genişliğini belirlemek için zincirin düşük seviyesini ve notaların kısa sözcüklerle anlatımını belirlemek için orta seviye kullanımı). Markov zincirleriyle bilgisayarlı bestecilik amaçlanarak yapılan bu ilk çalışmalar, daha sonraki yıllarda pek çok çalışmaya katkı sağlamıştır." (Yener, 2004: 20).*

Çeşitli müzik türlerinin araştırıldığı müzikoloji çalışmalarında kullanılan ve oldukça rağbet gören Markov Modelinden, Geleneksel Türk Sanat Müziği (G.T.S.M.) alanında yararlanan çok az çalışma bulunmakla beraber farklı çalışmalar (Sağer, 1998; Yükrük, 1998; Yahya, 2000; Müezzinoğlu, 2004; Yalçınkaya, 2004; Yener, 2004; Erol, 2007, Karaosmanoğlu, 2015) mevcuttur.

Ancak, Geleneksel Türk Müziği Eserlerinin Algoritmik Kompozisyon yöntemi ile bestelenmesine yönelik çalışma bulunmamaktadır. Bilgisayar destekli istatistiksel analiz ve algoritmik kompozisyon yöntemi ülkemizde büyük bir çoğunluk tarafından tanınmamaktadır. Yapılan araştırmanın amacı, bilgisayar destekli istatistiksel analiz yöntemi kullanarak analizi yapılan bir eserin verileri ile oluşturulan algoritmik bestenin, analizi yapılan G.T.S.M. eserine ne derece benzediğini tespit etmektir.

Bu amaç doğrultusunda seçilen eserin analiz verileri kullanılarak oluşturulan algoritmik kompozisyon örneğinin analizi ile orijinal eserin analizi arasında; "Ritim kalıpları kullanım sıklığı, Perdelerin kullanım sıklığı, Ses alanı, Seyir, Perdelerin ezgisel hareketi" boyutlarında benzerlikler karşılaştırılmıştır. Araştırma, G.T.S.M. alanında, Markov Model istatistiksel analiz yöntemi kullanılarak oluşturulan algoritmik kompozisyon örneğinin,

orijinaline olan benzerliğini inceleyen ilk ve tek çalışma olması bakımından önemlidir.

2. Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, örneklem eseri, veri toplama aracı, verilerin toplanması ve çözümlenmesi detaylı olarak açıklanmıştır.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, bir G.T.S.M. eserinin analizinin yapılarak içeriğinin tespit edilmesi bakımından betimsel içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır.

2.2. Örneklem Eseri

Algoritmik kompozisyon oluşturmak amacıyla; geleneklere bağlı fakat yeniliğe açık bakış açısıyla G.T.S.M.'de çokseslilik üzerine denemeler yapmış olması, eserlerini yeni bir anlayışla bestelemesi ve birçok besteciyi öğretmenliği ve eserleriyle etkilemiş olmasının yanında müzikoloji alanındaki çalışmaları ile de önemli bir yere sahip olan Ali Rifat Çağatay'a ait olan "Edalı Bir Yosma Kararım Aldı" isimli eser; ritmik ve melodik uygunluğu nedeniyle seçilmiştir. Eser, Hüseynî makamı şarkı formunda ve 10/8'lik Curcuna usulündedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın temelini oluşturan makamsal ve ritimsel analiz için verilerin toplanması amacıyla M. Cihat Can tarafından C++ bilgisayar dilinde geliştirilen *Xydg, Xnas, Ritka1.1 dönüştürücüleri (converter) ve Alpharabius* ara yüzü ile algoritmik kompozisyonun oluşturulması aşamasında *Java* kodları veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlenmesi

İstatistiksel analizi yapılacak notaların bilgisayar yardımı olmadan sayımının yapılması uzun parçalarda oldukça zordur. İncelenecek eserlerin sayısının artması ya da uzun eserler olması bu işi daha da zorlaştırmaktadır. Bilgisayar teknolojisi bu noktada bize oldukça büyük rahatlık sağlamaktadır. Analizde kullanılacak veriyi, müzik bilgilerini taşımakta yaygın olarak kullanılan musicxml, niff, midi, csound gibi bir takım dosya formatlarıyla elde etmek pratiklik sağlamaktadır. Bu çalışmada verileri elde etmek amacıyla öncelikle örneklemi oluşturan eserler, Finale nota yazım programı kullanılarak yazılmıştır. Finale programında yazılan veriler, çok esnek olması ve geniş imkânlar sunması nedeniyle müzik bilgilerinin ayrıntılı bir biçimde

tanımlanıp biçimlenmesinde, web üzerinde taşınmasında ve müzikte bilgisayarlı analizde büyük kolaylıklar sağlaması nedeniyle XML (Extensible Markup Language) formatına dönüştürülmüştür. XML, verinin tanım bilgilerini içeren, bilgilerin tanımlanması ve biçimlenmesinde kullanılan ve web üzerinde veri alışverişinde uluslararası bir standart halini almış bir işaretleme dilidir. Bu çalışmada Recordare LLC. tarafından geliştirilmiş olan Dolet adlı "Finale Musicxml Plugin" kullanılmıştır.

Araştırmada, Finale programında yazılmış olan notaların; önce xml, txt veya xsl formatlarına, eserlerin yazım aşamasından sonra dinlenerek kontrolünün yapılması amacıyla da midi ve Csound dosyalarına dönüşümleri yapılmıştır. "Musicxml" formatından "txt" formatına dönüşüm için M. Cihat Can tarafından C++ bilgisayar dilinde geliştirilen Xydg ve Xnas dönüştürücüleri (converter), Ritka1.1 ve Alpharabius ara yüzü kullanılmıştır.

Yapılan araştırmanın analiz aşamalarında ise "Bilgisayar Destekli İstatistiksel Analiz Yöntemi" kullanılmıştır. Eserin analizi; perdelerin kullanım sıklığı, ses alanı, eserin seyri, perdelerin ezgisel hareketleri, aralıkları ile ritimsel kalıpların kullanım sıklığı ve hareketleri boyutlarında yapılmıştır. Bu çalışmada kullanılan algoritmik kompozisyonun belirlenmesi amacıyla yapılan araştırmalarda Yükrük (1998) tarafından Markov Modelin ilk kullanım örneklerinden biri olan *Olson Yöntemi* ile yapılan yüksek lisans tezinden yararlanılmıştır. Yükrük çalışmasında; birli, ikili ve üçlü nota zincirlerinde besteler oluşturulmuş ve üçlü nota zincirleri kullanılarak yapılan uygulamaların ezgi üretebilmek için daha yeterli olduğunu göstermiştir. Yöntemin sahibi Olson bu konuda şöyle demektedir:

> *"Bir notanın seçimi yalnız kendisinden önce gelen notaya değil, önceki iki notaya bağlıdır. Bu yapı üçlü nota zinciri A(la), B(si), C(do)'nin göreli frekansı gibi, üçlü nota zinciri olasılıklarıyla belirtilir. Üçlü nota zincir olasılıklarıyla devam edilerek daha karmaşık bir rastlantısal süreç (stochastic process) elde edilir" (Aktaran, Yükrük, 1998).*

Yükrük (1998) araştırmasının sonuç ve öneriler kısmında; bu analiz yönteminde, besteleme çalışması için tek ve ikili nota zincirlerinin yeterli olmadığını, en az üçlü nota zincirinin gerekliliğini belirtmiştir. Bu çalışmada ise, "Üç Dizilimli Markov Modeli" kullanılarak elde edilen verilerle oluşturulan ve algoritmik kompozisyon yöntemiyle üretilen makamsal ezginin, orijinal eseri ne derecede yansıttığı incelenmiştir. Bu nedenle algoritmik kompozisyon örneği oluşturmak amacıyla ilk işlem olarak, oluşturulacak eserin ritimsel yapısı belirlenmiştir. Bu işlem için A. R. Çağatay'ın eserinde kullandığı ritimlerin "sıklık" ve "Üç Dizilimli Markov Modeli" kullanılarak analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar kodlara

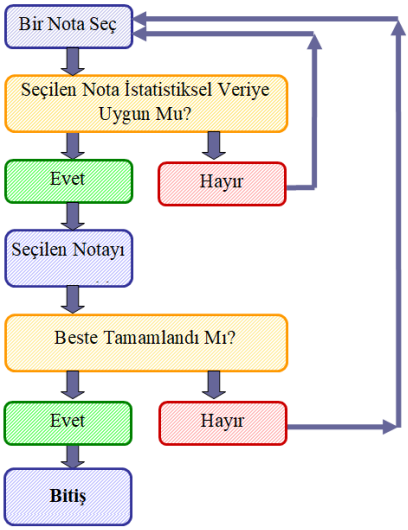
dönüştürülerek programa yüklenmiş ve program tarafından random yöntemiyle seçilerek oluşturulan bestede kullanılmıştır.

Programın random yöntemiyle seçerek oluşturduğu ritimsel yapı Şekil 1'de gösterilmiştir.

Şekil 5. "Üç Dizilimli Markov Modeli" Kullanılarak Analizi Yapılan ve Random Yöntemiyle Oluşturulan Bestenin Ritimsel Yapısı

A. R. Çağatay'a ait eserin makamsal analizi ile elde edilen sonuçlarından, Java dilinde yazılan kodla; **"1", "2" ve "3" derinlikli Markov Model (birli, ikili ve üçlü nota zincirleri)** kullanılarak çeşitli besteler oluşturulmuştur. Çıkan sonuçlar tamamen sayısal olduğundan, MIDI dosyalarına dönüştürülerek dinlenmiştir. Oluşturulan bestelerin üç alan uzmanıyla dinlenmesi sonucunda "Üç Dizilimli Markov Modeli" (üçlü nota zinciri) kullanılan bestenin diğerlerine göre daha başarılı bir sonuç verdiği görülmüştür. Bu nedenle araştırmacı tarafından, algoritmik kompozisyonun üretilmesi aşamasında üçlü nota zinciri kullanılarak beste oluşturulmasına karar verilmiştir. Algoritmik kompozisyon oluşturulması belirli işlem basamaklarını gerektirmektedir. Bu araştırmada kullanılan algoritmanın akış diyagramı Şekil 2'de gösterilmiştir.

Şekil 6. Kullanılan Algoritmanın Akış Diyagramı

Şekil 3'de ise, "Üç Dizilimli Markov Modeli" kullanılarak oluşturulan algoritmik kompozisyon örneği görülmektedir.

Şekil 7. "Üç Dizilimli Markov Model" Kullanılarak Oluşturulan Algoritmik Kompozisyon Örneği

Oluşturulan algoritmik kompozisyonun nota yazım programında yazılan notaları musicxml formatına dönüştürülerek, XYDG ile perdelerin şarkı içindeki kullanım sıklıkları ve süre değerleri txt formatına çevrilmiştir. Elde edilen verilerin Excel programı ile frekans analizi yapılarak grafiğe dönüştürülerek sonuç A. R. Çağatay'ın şarkısı ile karşılaştırılmıştır.

3. Bulgular

GTSM eserlerinin makamsal ve ritimsel analizi sonucunda oluşturulan algoritmik kompozisyon örneği ile A. R. Çağatay'ın eseri arasında ilişki analizinde, Çağatay'ın eseri ile algoritmik kompozisyon örneği; ritimsel kalıpların kullanım sıklığı ve hareketleri, perdelerin kullanım sıklığı, ses alanı, perdelerin ezgisel hareketleri, aralıkların analizi ile algoritmik kompozisyon örneğinin seyir analizi açısından incelenmiş ve değerlendirmelerde bulunulmuştur.

3.1. Perdelerin Kullanım Sıklığı Analizi

Elde edilen veriler sonucunda algoritmik kompozisyonda, Hüseynî makamının genel seyri dışındaki perdelere rastlanmamış; ayrıca Çağatay'ın bestesinde kullanım sıklığı olarak düşük oranda görülen Rast, T.Segâh, T.Buselik, T.Çargâh perdelerinin kullanılmadığı görülmüştür. Örnek eserde ise, Hüseynî perdesi kullanım sıklığı olarak; Acem perdesi ise hem kullanım sıklığı hem de süre olarak oldukça yüksek oranda; Muhayyer perdesi ise oldukça düşük oranda kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu sonuçtan, algoritmik kompozisyon oluşumunda yüksek oranlı değerlerin stokastik süreçte daha etkili olduğu çıkarımı yapılmaktadır.

Çağatay'ın Hüseynî eserinde kullanılan nota sayısı toplamı 389'dur. Algoritmik kompozisyon örneğinde ise nota sayısı isteğe bağlı değişkenlik göstermektedir. Bu örnekte nota sayısı toplamı 111'dir ve kullanım sıklığı ile nota süreleri Çağatay'ın eserine çok yakındır. Çağatay'ın Hüseynî bestesinde toplam süre değerinin nota sayısına bölünmesiyle birim başına düşen ortalama nota değeri %138,20'dir. Algoritmik kompozisyon örneğinde ise ortalama nota değeri %138,37'dir. Bu sayı A. R. Çağatay'ın eseri ile mukayese edildiğinde uyum göstermektedir ve aralarında sadece %0.17'lik fark bulunmaktadır.

Algoritmik kompozisyon örneğinde kullanılan perdelerle, A. R. Çağatay'ın eserinde kullandığı perdelerin kullanım sıklığı ve süre değerleri Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 3.Algoritmik Kompozisyon Örneğinde Kullanılan Perdelerle A. R. Çağatay'ın Bestesinde Kullanılan Perdelerin Karşılaştırılması

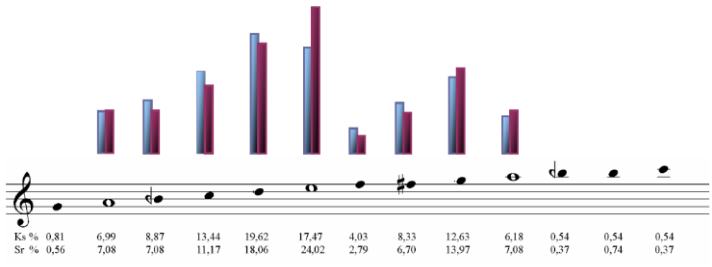
Perde	**Algoritmik Kompozisyon Örneği**		**A. R. Çağatay'ın Eseri**	
	K.s.%	**Sr %**	**K.s. %**	**Sr %**
Rast			0,81	0,56
Dügâh	6,31	7,5	6,99	7,08
Segâh	5,41	6,25	8,87	7,08

Çargâh	10,81	10,63	13,44	11,17
Neva	18,02	18,13	19,62	18,06
Hüseynî	**27,03**	25	**17,47**	24,02
Acem	**10,81**	**10,63**	**4,03**	**2,79**
Eviç	6,31	6,25	8,33	6,70
Gerdaniye	12,61	11,25	12,63	13,97
Muhayyer	**2,70**	**4,38**	**6,18**	**7,08**
T.Segâh			0,54	0,37
T.Buselik			0,54	0,74
T.Çargâh			0,54	0,37
Toplam	100,00	100,00	100,00	100,00

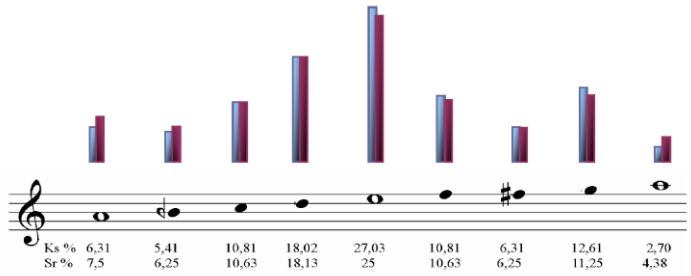
Tablo.1'de Çağatay'ın bestesinde olup, algoritmik kompozisyon örneğinde bulunmayan perdeler gri renkte gösterilmiştir. GTSM' ne ait kuramsal eserlerde Hüseynî makamı dizisi Dügâh ile Muhayyer perdeleri arasında ana diziyi oluşturmaktadır. Çağatay'ın bestesinde tiz bölgelerde düşük oranda da olsa seyirler bulunmasına karşın, algoritmik kompozisyon örneğinde sadece Dügâh ve Muhayyer perdeleri arasındaki perdeler kullanılmıştır. Bu durumdan, algoritmik kompozisyon örneğinin Hüseynî makamı dizisini aynen yansıttığı yorumuna varılmıştır.

3.2. Ses Alanı Analizi

Şekil 4'de Çağatay'ın eserinde besteci tarafından kullanılan perdeler ve buna bağlı olarak ses alanı, Şekil 5'de ise, algoritmik kompozisyonda bilgisayar tarafından kullanılan perdeler ve ses alanı gösterilmiştir. Grafikteki mavi çubuklar, perdelerin şarkı içindeki kullanım sıklıklarını; bordo çubuklar ise bu perdelerin süre değerlerini göstermektedir.

Şekil 8. A. R. Çağatay'ın Eserinde Besteci Tarafından Kullanılan Perdeler

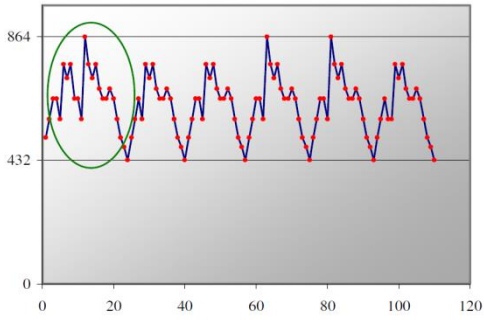

Şekil 9. Algoritmik Kompozisyonda Bilgisayar Tarafından Kullanılan Perdeler

3.3. Algoritmik Kompozisyon Örneğinde Seyir Analizi

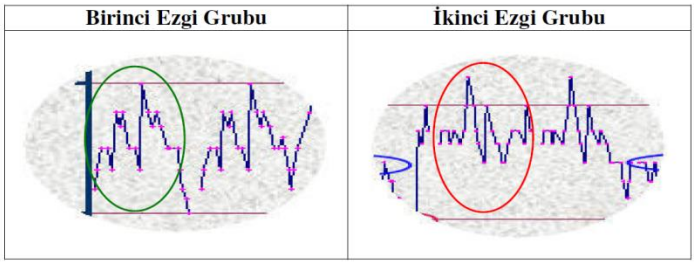
Çağatay'ın eserinde seyrin, Râst perdesinden, Tiz Çargâh perdesine kadar uzanan bir alanda geçekleştiği, bestecinin tiz bölgeleri tercih etmediği ve bestesinde geleneksel seyre oldukça bağlı kalarak, Hüseynî makamına uygun bir ses alanı kullandığı Çağatay'ın seyir analizi maddesinde belirtilmiştir.

Oluşturulan algoritmik kompozisyon örneğinde ise, Çağatay'ın seyir analizine oranla daha sade bir yapılanma gözlenmektedir. Bu yapıda nota sayısının da sınırlı sayıda olmasının etkisi vardır. Şekil 6'da görüldüğü üzere örnek eserde benzer yapıda melodik hareketlerin varlığı rahatlıkla gözlemlenmektedir.

Şekil 10. Algoritmik Kompozisyonda Perdelerin Ezgisel Grafiği

Şekil 6'da yeşil renk çerçeve ile işaretlenmiş birinci ezgi grubunun Şekil 7'de gösterilen Çağatay'ın seyir analizinde aynen bulunduğunu görülmektedir. Kırmızıyla işaretlenmiş ikinci ezgi grubunun, Çağatay'ın seyir analizinde oldukça geniş bir yer kapladığı gözlemlenirken, algoritmik kompozisyon örneğinde bu ezgisel hareketler yer almamaktadır.

Şekil 11.Algoritmik Kompozisyon Örneğinde Görülen A. R. Çağatay'a Ait Ezgi Gruplarının Ezgisel Grafikten Alınan Kesitleri

3.4. Perdelerin "Üç Dizilimli Markov Modeli"ne Göre Ezgisel Hareket Analizi

Tablo 2' de algoritmik kompozisyon örneğinde kullanılan perdeler arası geçiş oranlarını gösteren Markov matrisi yer almaktadır. Kırmızı rakamlar bestecinin kullandığı bir perdeden en çok geçiş yaptığı diğer perdeyi belirtmektedir.

Buradaki en yakın yüksek sayılar, kullanımın en çok görüldüğü gidişleri; düşük yüzdelik oranındaki sayılar ise en az tercih edilen gidişleri göstermektedir. Sol sütundaki perde adları, kullanılan ilk perdeler, üst satırda görülen perde adları ise bu notalardan sonra gelen, yani geçiş yapılan perdelerdir. Kırmızı rakamlar bestelemede kullanılan bir perdeden, en sık geçiş yapılan diğer perdeyi belirtmektedir.

Tablo 4. Algoritmik Kompozisyonda Perdelerin Markov Tablosu

PERDELER	Acem	Çargâh	Dügâh	Eviç	Gerdâniye	Hüseynî	Muhayyer	Nevâ	Segâh	Sus
Acem						**1,0**				
Çargâh								**0,50**	**0,50**	
Dügâh		**71,4**	14,2							14,2
Eviç					**1,0**					
Gerdâniye	0,43			**0,50**		0,07				
Hüseynî	0,20					0,37		**0,43**		
Muhayyer					**1,0**					
Nevâ		**0,30**			0,20	**0,30**	0,15	0,05		
Segâh			**1,0**							

Tablo 2'de görüldüğü gibi, algoritmik kompozisyon örneğinde, Acem'den Hüseynî'ye, Eviç ve Muhayyer'den Gerdaniye perdesine, Segâh'dan Dügâh perdesine ve Dügâh'dan Çargâh perdesine geçiş oldukça

yüksek orandadır. Bu oranlar Tablo 3'de Çağatay'ın bestesinde farklılık göstermektedir.

Tablo 5. A. R. Çağatay'ın Bestesinde Perdelerin Markov Tablosu

PERDELER	Acem	Çargâh	Dügâh	Eviç	Gerdâniye	Hüseynî	Muhayyer	Nevâ	Râst	Segâh	T.Büselik	T.Çargâh	T.Segâh
Acem	0,13					**0,87**							
Çargâh		0,14			0,02			**0,42**		**0,42**			
Dügâh	0,10		**0,40**		0,05	0,10			0,15	0,20			
Eviç				0,03	**0,58**	0,32	0,06						
Gerdâniye	0,13			**0,56**	0,07	0,04	0,20						
Hüseynî	0,05	0,15		0,05		0,17	0,03	**0,54**					
Muhayyer					**0,71**		0,10				0,10	0,10	
Nevâ	0,03	**0,40**			0,05	0,26	0,03	0,23					
Râst			**0,67**			0,33							
Segâh		0,09	**0,48**			0,12		0,06		0,24			
T.Büseli							**1,0**						
T.Çargâh													**1,0**
T.Segâh							**1,0**						

Sonuçlar karşılaştırıldığında; A. R. Çağatay'ın bestesinde Dügâh-Çargâh gidişine hiç rastlanmazken, algoritmik kompozisyon örneğinde %71.43 oranında kullanıldığını görüyoruz. Buradan, algoritmanın sadece bestecinin perde kullanımına bağlı kalmadığı, kendi sapmalarını yaşadığı, bu noktada GTSM seyir yapısından belli oranda ayrıldığı çıkarımlarını elde ediyoruz.

3.5. Bestelere Ait Aralıkların Analizi

Yapılan analiz sonucunda; A. R. Çağatay'ın bestesinde kullandığı en büyük aralık "407,82 sent" ile "Büyük Mücenneb" aralığıdır. Bunun yanı sıra Tanîni ve Küçük Mücenneb aralıklarının ise her iki bestede de en sık kullanılan aralıklar olduğu görülmüştür.

Tablo 4'de karşılaştırmaya yardımcı olmak amacıyla algoritmik kompozisyon örneğinde kullanılan aralıklarla, A. R. Çağatay'ın eserinde kullandığı aralıkların isimleri, sent değerleri ve kullanım sıklığı oranları birlikte verilmiştir. Tablodaki eksi değerler aralıkların inici durumlarını belirtmektedir.

Tablo 6. Algoritmik Kompozisyon Örneği ile A. R. Çağatay'ın Eserine Ait Aralıkların Karşılaştırılması

ARALIK ADI	SENT DEĞERİ	ALİ RİFAT ÇAĞATAY		ALGORİTMİK KOMPOZİSYON	
		f	%	f	%
En Büyük 3'lü	-407,82	9	3,02		
K 3	-294,13	2	0,67	1	1,03
Tanîni	-203,91	**87**	**29,19**	**28**	**28,8**
B.Mücenneb	-180,45	28	9,40	6	6,19

K.Mücenneb	-113,69	48	16,11	13	13,4
Bakîye	-90,22	13	4,36	12	12,3
Bakîye	90,22	3	1,01	6	6,19
K.Mücenneb	113,69	21	7,05	7	7,22
B.Mücenneb	180,45	7	2,35		
Tanîni	203,91	53	17,79	12	12,3
K3	294,13	4	1,34	5	5,15
Orta 3'lü	317,6	4	1,34		
4'lü	498,04	6	2,01	4	4,12
Orta 4'lü	521,51	4	1,34		
5'li	701,96	5	1,68	3	3,09
Büyük 5'li	792,18	2	0,67		
Küçük 6'lı	905,87	1	0,34		
Büyük 6'lı	996,09	1	0,34		
Toplam:		298	100	97	100

Tablo 4'de görüldüğü gibi A. R. Çağatay'ın eserinde ve algoritmik kompozisyon örneğinde kullanım sıklığı bakımından en yüksek oranlı aralığın "Tanîni" aralığı olduğu sonucuna varılmıştır.

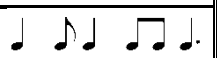
3.6. Ritimsel Analiz

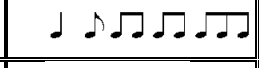
Ritimsel analiz için, oluşturulan algoritmik kompozisyon bestesinin, nota yazım programında yazılan notaları Müzik XML formatına dönüştürülerek, RİTKA1.1 utilitisi ile ölçülerdeki notaların süre değerleri TXT formatına çevrilmiştir. İşlenmeye uygun formattaki veriler Excel programı ile frekans analizi yapılarak tabloya dönüştürülmüştür. Aynı şekilde TXT formatına dönüştürülen ritimsel hareketlerin de frekans analizi yapılarak tablo halinde sunulmuştur.

Algoritmik kompozisyon bestesine ait ritimsel kümelerin incelenmesi sonucunda, 8 ritim kalıbı tespit edilmiş, ritim kalıplarının kullanım sıklığı açısından toplamının ise 16 olduğu görülmüştür.

Algoritmik kompozisyon bestesi ile Çağatay'ın eserinde kullandığı ritimsel kalıpların kullanım sıklıkları Tablo 5'de görülmektedir. Çağatay'ın eserinde %28.57 oranıyla en sık kullanılan ritim kalıbının, algoritmik bestede %25 oranıyla birinci derecede kullanım sıklığına sahip olduğu görülmektedir. Bu durumdan da oluşturulan algoritmik kompozisyon bestesinin geleneksel yapıyı ve oluşturulduğu besteyi yansıttığı sonucu çıkarılabilir.

Tablo 6. A. R. Çağatay'ın Eserinde Kullandığı Ritim Kalıplarının Algoritmik Kompozisyon Bestesindeki Kullanım Oranları

Kalıp No.	Ritimsel Kalıp	A. R. Çağatay		Algoritmik Kompozisyon	
		f	%	f	%
01.		16	28,57	4	25
02.		8	14,29	-	-
03.		8	14,29	3	18,75
04.		3	5,36	1	6,25
05.		3	5,36	1	6,25
06.		2	3,57	-	-
07.		2	3,57	2	12,5
08.		2	3,57	1	6,25
09.		2	3,57	-	-
10.		2	3,57	-	-
11.		2	3,57	-	-

12.		2	3,57	-	-
13.		1	1,79	-	-
14.		1	1,79	-	-
15.		1	1,79	1	6,25
16.		1	1,79	-	-
N: 16		56	100	16	100

4. Sonuçlar ve Tartışma

Yapılan analiz çalışması sonucunda, verilerin toplanması ve çözümlenmesi aşamasında kullanılan araçlar ve izlenilen yöntemin G.T.S.M. eserlerinin makamsal ve ritimsel analizine uygun olduğu görülmüştür. Özellikle "Üç Dizilimli Markov Modeli" ile analiz yapıldığı takdirde analiz sonuçlarının daha gerçekçi ve doyurucu olduğu sonucuna varılmıştır.

Analiz bulgularında, A. R. Çağatay'ın eseri ile algoritmik kompozisyon bestesi arasında önemli benzerlikler bulunmuştur. Ancak oluşturulan algoritmik kompozisyonun, rastlantısal olarak bestenin oluşması aşamasında kendi belirlediği aralık ve perde geçişlerini gereğinden fazla oranda kullanması nedeniyle G.T.S.M. eserlerinin seyir yapısının dışına çıkıldığı ve estetikten uzaklaşmaya başlandığı da görülmüştür. Bu sonuçta, veri tabanının tek eserle sınırlandırılmış olmasının da etkisi olduğu düşünülmektedir.

Bu noktada batı müziğinde başarılı örnekleri bulunan tonal yapıdaki algoritmik kompozisyon besteleri tartışma dışına bırakılmıştır. Bu çalışmada elde edilmek istenen "hangi analizin daha iyi olduğu", "hangi dizilimli modelin daha verimli sonuçlar verdiği", "oluşturulan algoritmik kompozisyonun ne kadar güzel olup olmadığı" değildir. Ancak çalışma sürecinde denenen 1, 2, 3 ve 4 dizilimli Markov modellerinden, orijinaliteye yakın ancak özgün sonuçlar verebilmek için en uygun olanının "Üç Dizilimli Markov Model" olduğu görülmüştür. Dört dizilim ve sonrasının ise, örnek alınan esere fazlasıyla benzerlikler göstermesi nedeniyle sonucu etkileyeceği düşünülerek çalışma dışında bırakılmıştır. Bu şekilde analiz yönteminin güvenirliği de sağlanmaya çalışılmıştır.

Bu yüksek lisans tez çalışmasının yapıldığı 2004 yılında Markov Model ve algoritmik kompozisyon uygulamaları açısından yeterli kaynak bulunmaması çalışmayı sınırlı hale getirmiştir. Müzik araştırmacıları tarafından yapılabilecek yeni çalışmalar geniş veri tabanlarında denenebilir. Ayrıca tonal müzik araştırmalarında kullanılan farklı analiz yöntemleri ile oluşturulan veri tabanlarıyla, algoritmik kompozisyon yöntemiyle Türk

müziği eserleri oluşturulabilir. Böyle çalışmaların yapılan analiz çalışmalarına farklı bir işlevsel boyut kazandıracağı da göz ardı edilmemelidir. Böylece müziğimizin dünya platformlarında icracılık dışında farklı uygulama alanlarında da yerini alması sağlanabilir.

Kaynakça

Bökesoy, S. (2001). Bilgisayar Müziği, Bilişim Dergisi.

Can, M. C. (2003). Müzikte Bilgisayar Destekli İstatistiksel Analiz. http:// w3.gazi.edu.tr/web/mcihat (download: 09.02.2004).

Didkovsky, N. (1996). What's A Markov Process. http://www. doctornerve.org/nerve/pages/interact/markhelp.htm (download : 21. 06.2004).

Karaosmanoğlu, M. K. (2015). Türk Musikisi sembolik verileri üzerinde hesaplamalı ezgi analizi.

Kayalı, D. (2016) Algoritmaların Sahip Olması Gereken Özellikler, Algoritma Analizi. https://www.damlakayali.net/tag/algoritma/page/5/

Lıu, Y-W. (2002). Modeling Music As Markovchains–Composer Identification.

http://www-ccrma.stanford.edu/~Jacobliu/254report/Reference.Html (Download: 20.11.2003).

Müezzinoğlu, A., (2004), Zeybeklerin SQL Sorgulama Dili ile Analizi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Sağer, T. (1998). Okul Müziği Çerçevesinde G.T.S.M. Makam Sistemi Üzerine Bir İnceleme. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

T.R.T. (1995). Türk Sanat Müziği Sözlü Eserler Repertuarı. Ankara: TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Yayınları.

Yahya, G., (2000), Yorgo Bacanos'un Ud Taksimleri, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Yalçınkaya, B., (2004), Geleneksel Türk Sanat Müziği Eserlerinin Bilgisayar Destekli İstatistiksel Analizi ve Bir Algoritmik Kompozisyon Örneği, Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

Yener, S. (2004). Bilgisayar Destekli Analiz Yoluyla G.T.S.M. Hicaz Taksimlerinde Kalıplaşmış Ezgilerin Araştırılması. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Yükrük, H. (1998). Türk Halk Müziği Ezgilerinin Analizinde H.F.Olson Yöntemi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

http://jmusic.ci.qut.edu.au/jmtutorial/markov1.htm

www.ci.qut.edu.au

EDALI BİR YOSMA KARARIM ALDI

(HÜSEYNİ ŞARKI)

ÜÇ DERİNLİKLİ ALGORİTMİK KOMPOZİSYON

YAYINEVİ
SÖZLEŞMESİ

"New Developments in Education and Social Scienses"

adlı kitapta yayımlanmak üzere kabul edilen;

"Algoritmik Kompozisyon Yöntemiyle Oluşturulan Bir Eserin Orijinalini Yansıtma Durumu: Ali Rifat Çağatay Örneği"

başlıklı çalışmanın, aşağıda imzaları bulunan yazar/yazarları tarafından özgün olduğunu, herhangi bir başka dergi, kitap vb. gibi yayın organına yayımlanmak üzere gönderilmediğini, daha önce yayımlanmadığını; eğer, tümü ya da bir bölümü yayımlandı ise yukarıda adı geçen kitapta yayımlanabilmesi için gerekli her türlü iznin alındığını, bu orijinal Telif Hakkı Devir Formu ile birlikte Gece Kitaplığı Yayınevi'ne gönderildiğini beyan ve garanti ederiz.

Yayınevi ve Editörler yayımlanacak olan kitapta yer alan bölümlerde varılan sonuçlar veya fikirlerin sorumluluğunu taşımamaktadır. Yayınevi ve Editörlerin, bu yayında ileri sürülen bilgi, alet, ürün ya da işlevlerin doğruluğu, bütünlüğü, uygunluğu ve kullanırlılığı konusunda bir yüklenimi ve iddiası bulunmamaktadır. Bu sebeple herhangi bir nedenle sorumlu tutulamazlar.

Bu vesileyle yukarıda başlığı belirtilmiş olan çalışmanın, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın 22. maddesi gereğince çoğaltma, 23. maddesi gereğince yayma ve 25. maddesi gereğince her türlü taşıyıcı materyal üzerinde veya elektronik ortamda kamuya iletim haklarını "Gece Kitaplığı Yayınevi"ne karşılıksız, koşulsuz ve süresiz olarak devredilmiş olup, çalışma ile ilgili devrettiğim/devrettiğimiz hakları dilediği zaman, mekan ve koşullarda kullanmaya "Gece Kitaplığı Yayınevi" yetkili kılınmıştır. Bununla birlikte yazar/yazarların aşağıdaki hakları saklıdır.

1. Telif hakkı dışında kalan patent vb. bütün tescil edilmiş haklar,
2. Yazar/yazarların gelecekteki kitaplar ve dersler gibi çalışmalarında; çalışmanın tümü ya da bir bölümünü ücret ödemeksizin kullanma hakkı,
3. Çalışmayı ücret karşılığı satmamak koşulu ile kendi amaçları için çoğaltma hakkı.

Not: *Yukarıdaki bütün durumlarda çalışmanın "Gece Kitaplığı Yayınevi" tarafından yukarıda belirtilen isimli kitapta yayımlandığına dair tam olarak referans verilmelidir.*

Yazar(lar):

Adı Soyadı: Doç. Dr. Begüm AYTEMUR
Tarih: 15.12.2020
İmza:

Yayın Evi
GECE KİTAPLIĞI

GECE KİTAPLIĞI
Yaşar HIZ
Tevfik Çavdar 1 Sok. No:22/A
Tel.0312 384 80 40 Kızılay/ANKARA
Mithatpaşa V.D. 491 295 31026

ABD Ofis: 387 Park Avenue South, 5th Floor, New York, 10016, USA.
Türkiye Ofis: Meşrutiyet Mah. Atatürk Bulvarı, Bulvar Palas Çarşı İş Merkezi, C Blok No: 141/127, 06420, Çankaya, Ankara, Türkiye.
Türkiye Telefon: +90 312 384 80 40; +1 347 355 10 70
Web: www.gecekitapligi.com; www.gecekitap.com; www.ecsac.net
e-posta: geceakademi@gmail.com